

ด่วนที่สุด
ที่ วธ ๐๕๐๖.๔/ ๗๖๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... ๗๑๘๐
วันที่ ๗ ส.ค. ๒๕๖๐ ๘.๓๐

กระทรวงวัฒนธรรม

๖๖๖ ถนนบรมราชชนนี เขตบางพลัด

กทม. ๑๐๗๐๐

- 7 ส.ค. 2560

๖ มีนาคม ๒๕๖๐

จัดเข้าวาระ.....

เรื่อง การพิจารณากำหนด “วันอนุรักษ์ควายไทย”

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ ทราบ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(หากไม่มีข้อทักท้วงให้ถือเป็นเรื่องที่ ครม

กพด. รับที่.....

เห็นชอบ/อนุมัติ) เรื่องที่ ๑๑๓

รับที่ 7 ส.ค. 2560

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๖ /๖๔๖๐ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เวลา ๐๘.๑๐ น.

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ขอให้กระทรวงวัฒนธรรมเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้อง เรื่อง การพิจารณากำหนด “วันอนุรักษ์ควายไทย” ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยด่วน ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

กระทรวงวัฒนธรรมพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับการกำหนดให้วันที่ ๑๔ พฤษภาคมของทุกปี เป็น “วันอนุรักษ์ควายไทย” ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ พร้อมกันนี้ ขอเรียนเสนอข้อมูลประกอบในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. กระทรวงวัฒนธรรม ได้ประกาศขึ้นทะเบียนบพททำขวัญควายเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมีสาระสำคัญ เป็นบพทประกอบพิธีกรรมทำขวัญควายเพื่อระลึกถึงบุญคุณของควายที่ช่วยมนุษย์ทำนา รวมถึงการขอขมาที่ได้ด่าว่าเย้ยในระหว่าง การใช้งาน พิธีทำขวัญควายจัดขึ้นหลังจากได้ปลูกข้าวดำนาเรียบร้อยแล้ว บพททำขวัญควายสะท้อนทัศนคติและลักษณะคนไทยคือความกตัญญูรู้คุณ ความเมตตากรุณาต่อควาย ความสำนึกผิดที่เคยรุนแรงต่อควาย พิธีสู่ขวัญควายเป็นพิธีที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับควายที่เป็นไปด้วยความอ่อนโยน เอื้ออาทรและรู้สึกสำนึกในบุญคุณควายประเพณีสู่ขวัญควาย จึงเป็นประเพณีที่สมควรอนุรักษ์ เพื่ออนุชนรุ่นหลังได้เห็นภูมิปัญญาและจิตวิญญาณของบรรพชนไทย ในปัจจุบันวิถีการทำนาได้เปลี่ยนแปลงไป ควายมีบทบาทน้อยลงอย่างมาก มีเทคโนโลยีอย่างอื่นเข้ามาแทนที่ควาย พิธีทำขวัญควาย จึงเสี่ยงต่อการสูญหายและการสืบทอดในอนาคต

๒. กระทรวงวัฒนธรรม ได้ประกาศขึ้นทะเบียนภูมิปัญญาการเลี้ยงควายไทยเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมีลักษณะที่แสดงภูมิปัญญาการเลี้ยงควายไทยมีวัตถุประสงค์ ๒ ประการ คือ การเลี้ยงควายงาม และการเลี้ยงเพื่อใช้แรงงาน แต่ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อใช้แรงงานซึ่งเป็นหลักสำคัญมากกว่าการเลี้ยงควายงาม การเลี้ยงเพื่อวัตถุประสงค์ทั้ง ๒ ประการนั้นต่างก็มีลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงภูมิปัญญาการเลี้ยงซึ่งแตกต่างกันไป สภาพการณ์ของควายไทยปัจจุบันมีจำนวนลดน้อยลงอย่างต่อเนื่องเพราะสาเหตุหลายประการประกอบกันคือ ชาวนาไทยส่วนใหญ่นิยมใช้เครื่องจักรทุ่นแรงหลายชนิด หลายขนาด มาใช้ไถนาแทนควายกันมากขึ้น จึงการใช้แรงงานควายน้อยลง ส่งผลให้จำนวนคนเลี้ยงควายและจำนวนควายลดน้อยลงอย่างน่าเป็นห่วง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำความเห็นเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

วิ. ๑๑๗๗

(นายวีระ โรจน์พจนรัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม

โทร. ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๑๓ ต่อ ๔๒๑๓ , ๔๒๐๖

โทรสาร ๐ ๒๒๔๗ ๐๐๖๐